

Asia: VN/25152/2023

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja Suomen rannikkostrategian luonnokseen

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Satakuntaliitto pitää tärkeänä, että jo vuonna 2006 valmistunut rannikkostrategia korvataan uudella, rannikon kestävästä käytöstä edistävällä strategialla. Laadintaprosessiin on sisältynyt asiantuntijatyöpaja, johon oli kutsuttu laaja joukko eri alojen edustajia, ryhmähaastatteluita, asiantuntijakyselyitä jne. Satakuntaliiton edustajat ovat olleet mukana rannikkostrategian laadintaa ohjaavassa ohjausryhmässä, joten Satakuntaliitolla on ollut mahdollisuus vaikuttaa strategian sisältöön osana laadintaprosessia.

Strategiassa todetaan sen roolina olevan ohjata ja viitoittaa rannikolla tapahtuvaa kehittämistä ja suunnittelua. On hyvä, että yhteistyön ja vuorovaikutuksen merkitys osana strategian toteuttamista nousee keskeisesti esille strategian ensimmäisiltä sivuilta alkaen. Rannikkostrategian toimenpiteillä, esimerkiksi ajantasaisen tilannekuvan laadinnalla, on mahdollista tukea aluekehittämiseen ja -suunnitteluun liittyvien linjausten laadintaa. Alueiden kehittämistä ja käyttöä ohjaavat lakisääteisesti maakuntastrategiat, -ohjelmat ja -kaavat.

Kokonaisuutena strategialuonnoksen sisältö on selkeä ja edistää omalta osaltaan niin rannikon kuin merialueen toimijoiden yhteistyötä ja vuorovaikutusta pyrittäessä vastaamaan luontokadon, ilmastonmuutoksen ja saastumisen uhkiin. Seuraava askel strategian viimeistelyn jälkeen on strategian toimeenpanon edistäminen yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa ja siihen ympäristöministeriön tulee varata riittävät resurssit.

Strategian yhteisissä periaatteissa todetaan myös, että tulee varmistaa riittävä rahoitus tavoitteiden ja toimenpiteiden edistämiseen. Toimenpidekorteilla on tunnistettu lukuisia toimenpiteitä, joissa

viitataan rahoituskanaviin ja hankemahdollisuuksiin. Olisi hyvä tunnistaa tarkemmin, mitkä vastuutahot ja rahoitusinstrumentit voisivat tulla kyseeseen.

Oman haasteensa strategian toteuttamiselle tuo se, että toimenpidekorteissa on lukuisia toimenpiteitä, joita ei ole kohdennettu millekään viranomaiselle tai ylipäätään millekään toimijalle. Tämä on hyvä tunnistaa strategian toteuttamisen edistämiseksi ja mm. strategian seurantaan liittyvässä sidosryhmäfoorumissa.

Ohessa joitakin huomioita, joita olisi hyvä tarkentaa osana strategian viimeistelyä:

- Yhteisissä periaatteissa olisi hyvä tuoda esille, että myös elinkeinojen toimintaedellytysten kehittämisen osalta tulee tunnistaa ja huomioida alueellisuus ja paikalliset erityispiirteet.
- Ajantasaista tilannekuvaa koskevassa toimenpidekortissa on todettu, että tavoitteena on tuoda näkyväksi koko rannikkoalueen haasteet ja potentiaalit, luoda kokonaiskuva rannikkoalueen tilasta yli maakuntarajojen sekä tutkimustarpeiden näkyväksi tekeminen. Tilannekuvassa voisi tuoda esille tutkimustarpeiden lisäksi myös kehittämistarpeita.
- Toimenpidekortissa saavutettavuuden parantaminen ja hyvinvoiva rannikkoyhteisö tulisi painottaa vahvemmin elinkeinoelämän toimintaympäristöä ja -edellytyksiä. Tavoitteena tulee olla turvata rannikkoalueilla sekä kilpailukykyisen elinkeinoelämän että asukkaiden hyvinvoinnin ja hyvän elämän edellytykset. Rannikkoalueiden saavutettavuus on tärkeää vientiteollisuuden takia koko maalle. Toimivat yhteydet parantavat arjen sujuvuutta sekä elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä sekä tukevat ja vahvistavat rannikkoalueiden elinvoimaisuutta.
- Poikkeustilanteisiin varautumista koskevassa toimenpidekortissa on todettu, että rannikkoalueilla varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, ympäristöonnettomuuksiin ja poikkeuksellisiin tilanteisiin. Kortin ensimmäistä vaihetta kuvaavassa osiossa puolestaan puhutaan poikkeusolosuhteista. Poikkeuksellista tilannetta koskevaa mainintaa olisi hyvä avata ja todeta mitä sillä tarkoitetaan. Vaiheita ja tarpeita käsitteleviä osioita olisi myös hyvä tarkentaa tai muotoilla uudestaan ottaen huomioon esimerkiksi eri viranomaisten päätökset, varautumissuunnitelmat jne.
- Kestävää maankäyttöä käsittelevässä toimenpidekortissa yhtenä ensimmäisen vaiheen toimenpiteenä on kokonaisvaltaisen vaikutusten arvioinnin kehittäminen erityisesti liittyen kulttuuriympäristöihin ja maisemaan. Lausetta tulisi täydentää myös luonnonarvojen osalta esimerkiksi niin, että vaikutuksia arvioitaessa tulee kiinnittää huomiota myös ekologiisiin yhteyksiin, luonnon monimuotoisuuteen tai luonnonarvoihin. Vaiheistusta ja toimialakohtaisia tarpeita koskevassa osiossa olisi hyvä kiinnittää huomiota mm. rantojen sulkeutuneisuuteen ja vapaiden rantojen vähyyteen ja miten rantojen käyttöä osana jokaisenoikeuksia voitaisiin edistää.

Lisäksi kestävää maankäyttöä ja rakentamista koskevaa toimenpidekorttia tarkennettaessa/muokattaessa on hyvä kiinnittää huomiota siihen, että tulvariskien hallinnan perustaksi rannikkoalueilla laadittavat tulvakartat jne. ovat jo nyt osa ELYjen lakisäateistä toimintaa.

- Yksi strategian toimenpidekortti käsittelee kokonaisvaikutusten arvioinnin kehittämistä. Tämä on tärkeä tavoite ja edellyttää mm. laajapohjaista ja tavoitteellista yhteistyötä sekä selvitysten laadintaa. Kokonaisvaikutusten arviointia koskevaan tavoitteeseen liittyen myös lausunnolla olevan Suomen rannikkostrategian vaikutuksia tulisi arvioida. Strategiaa viimeisteltäessä on hyvä kiinnittää huomiota siihen, että viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointia (2005/200) koskevan lain 3 §:ssä on määritelty yleinen velvollisuus selvittää ympäristövaikutukset (ns. SOVA-laki). Edellä mainitun lain 3 §:n mukaan suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavan viranomaisen on huolehdittava siitä, että suunnitelman tai ohjelman ympäristövaikutukset selvitetään ja arvioidaan riittävässä määrin valmistelun kuluessa, jos suunnitelman tai ohjelman toteuttamisella saattaa olla merkittäviä ympäristövaikutuksia. Myös nyt lausunnolla olevan strategialuonnoksen ympäristövaikutuksia tulisi arvioida edellä mainitun lain edellyttämällä tavalla ja tarkkuustasolla.

Savola Anne
Satakuntaliitto - Alueiden käytön toimiala, yhteistyössä aluekehityksen
toimialan kanssa